

Lastevanemaile.

EESTI PEDAGOOGILIA
ARHIIVIMUSEUM
FOND K 13266-1
PR10

4 lks?

Noorte eesti keele oskus.

20 aastat tagasi teostati ainult USA
ulatuses ankeet meie noorte eesti keele ~~oskus~~
oskuse kohta. Nüüd on Eesti Skautmasterite
kogu USA koondise juhatus teostanud
uue ankeedi - allakirjutamule teadaole-
üldtuntud,
valt (skautmasterite Herbert Michelsoni ja
Albert Moelkeri algatusel ja tegelikul läbi-
viimisel. Seekordne ankeet on teostatud
juba maadevahelises ulatuses, haarates
eesti noori ~~12.~~ peamiselt 12.-18. eluaasta
vahel USA-st, Kanadast, Inglismaalt, ^{Saksamaalt,} Rootsi-
^{korraldajad} ja Austraaliast, S.O. Kunielt maalt.

Ankeedi korraldajad olid teadlikud sellest,
(ühe osa meie) ^{puudulik} noorte eesti keele (oskus on raske probleem,
^{ulatuslikku} mis vajab ~~koost~~ selgitamist. See teadmine

ajendaski ankeedi korraldamist meie noorte keskel peamiselt ühes kõige olulisemas küsimuses - eesti keele oskus sõnas, kirjas ja lugemises.

Ankeedi täitelehti noorte vastustega saab^{nud} tagasi eespool märgitud kumelt maalt kokku 372. Ankeedi korraldajate arvates oleval nim. arv küllaldane vajaliku üldpildi saamiseks. Vastajaid olnud alla 15 aasta 203 (110 poissi ja 93 tüdrukut) ja 15-18-aastasi (mõned ka vanemad) olnud 169 (93 poissi ja 76 tüdrukut).

Asukohamaade järel olnud vastajaid kõige rohkem Kanadast - 152 (poisse 97, tüdrukuid 55), edasi USA-st - 107 (poisse 62, tüdrukuid 45), Rootsist - 38 (23 poissi, 15 tüdrukut), Inglismaalt - 36 (poisse 22,

tüdrukuid 14), Austraaliast - 36 (poisse 17, tüdrukuid 19) ja Saksamaalt - 3 (kaks poissi ja üks tüdruk). Nagu sellest loetelust nähtub, on poisid enamuses, välja arvatud Austraalia, kus on tüdrukuid rohkem.

Koortele vastamiseks saadetud ankeet sisaldab^s kokku 14 küsimust. Kaks esimest küsimust hõlmavad eespool märgitud vastajate vanust ja nende^{arvu} asukohtade^{järele}. Vastused teistele küsimustele vaatlame alljärgnevalt numbrilises järjekorras.

3. Kodu. Peaaegu kõigis vastajate kodudes on eesti ajalehti ja eesti raamatut; pilti ja plaate oniski vähem.

4. Oma kodus räägivad noored: ainult eesti keelt - 110, eesti ja võõrkeelt lähisegi - 234, ainult võõrkeelt - 28.

5. Eesti lastega/noortega omavahel räägi-
takse: ainult eesti keeles - 23, eesti ja
võõrkeeles - 285, ainult võõrkeeles - 64.

6. Eesti keeles rääkides tuleb sõnadest puu-
dus: ei tule puudust - 46, tuleb harva - 246,
tuleb tihti - 24 juhul.

7. Eesti keeles loevad: vaevast - 45,
rahuldavalt - 175, hästi - 141, ei loe
üldse - 13.

8. Eesti keeles kirjutavad: vaevast - 67,
korralikult - 194, hästi - 93, ei oska üldse - 18.

9. Eesti keelt on lugema õpetanud: kodu (Vane-
mad ja vanavanemad) - 270, Täienduskool +
144 (sageli ka mõlemad) - 194.

10. Täienduskoolis on õppinud - 284, kusjuures
on olnud õppeaastaid 1-12-ni; keskmine õppe-
aastate arv - 5,4.

11. Eesti keele raamatute lugemises: ei loe üldse - 94, loeb harva - 228, loeb tihti - 20 (osa pole üldse vastanud sellele küsimusele).

12. Ankeedi küsimustele on vastanud: eesti skauti - 112, eesti gaidi - 104, mingi noorte- ringi või -grupi (pühapäevakooli, rahvatantsu, võimlemise, spordi, noortekoosi) liikmeid - 180.

13. Nimeta mõnda eesti noorteraamatut, käsi- raamatut, ajakirja, mida omad või oled luge- nud - nii teisisiis küsimus ankeedis. Vastus- tes nim. küsimustele ilmneb kurvastav olu- kard: noortel ei ole veelus nimetamisväärselt neile sobivaid eestikeelseid raamatuid, ka mitte muid neile sobivat lugemist, mis neid huvitaks. Meie omaaegse noortelemmiku, Oskar Lutsu teosed on jüski veel esikohal - nähtavasti eesti koolide mõjul -, neid

on märgitud 80 korral. Ka tuleb koolide arvele panna lugusid "Kalevipoegast", mida on märgitud 30 korral; niisamuti ka k. Ristikivi "Semud" ja "Sellid" — 25 korral. Ka A. Vaks "Valge kajak" on huvi pakkunud.

Noorte ajakirja "Tulehoidja" on märgitud paljukordselt, eriti on huvi pakkunud selle pr. ldid. Ka on "Triinut" eside hõestatud. Eesti ajaluksti eri maadel on meie noored üha rohkemasti ^{lehitsenud} ~~eside~~ ~~tõstnud~~, seda on märgitud ligemale sajalt korral.

Ankeidi vümmne, 14. küsimus käsitleb noorte oma soome. Ankeidi teostajad on neist välja tõstnud mõned, milled esitame siinjuures noorte oma sõnastuses.

"Elukohast tingituna tunnen peadust eesti noorte seltskonnast." "Soovin Eestit

(7)
 külastada". (Mitu soovi, mõhelt siis, kui
 Eesti on vaba.) "Ema räägib leesti keelt, isa
 on ameeriklane." "Tahan, et ema räägiks
 minuga leesti keelt", märgivad mitmed.
 "Soovime, et vanemad liialt ei sunniks
 peale asja, mis meid ei huvita." "Sooviks
 rohkem teada elust iseseisvusaegsest
 Eestist." "Enam koostööd leesti noortega
 igalt mandrilt." "Sooviks eestlasest
 kirjastöpra." (Inglismaalt.) "Ei ole huvita-
 vaid leesti raamatuid lugeda", seda
 märgivad mitmed.

Eespool esitatud andmed ja vastavad
 kommentaarid nende juurde on võetud

sk^{au} master Herbert Michelsoni kokku-
 vastustest. Käesoleva ankeedi alga-
 võttest ankeedile kohta. See on väga
 lamine ja teostamine on väga
 väärtuslik töö, mis on nõudnud asjaosa-

listelt rohkusti aega ja vaeva, aga see on
olnud äärmiselt vajalik.

Ankeedi kaudu saadud andmete ja küsi-
muste/vastuste puhul kerkib rohkesti uusi
küsimusi, sest selgitamiseks võetud probleem
on ju raske ja ulatuslik, aga me tuleme
veel kord nende juurde. Seekord olgu
siiski väga tõstetud kaks küsimust:

1. Miks oli Rootsi ja Saksamaalt suhteli-
selt nii vähe ankeedile vastajaid? Rootsi-
ainult 38 ja Saksamaalt eriti vähe - ainult
kolm! See on täiesti mõistmatu! Millest
oli see ~~si~~ tingitud? Sel puhul väärleb siin

esidetõstmist, et Inglismaalt on 36 vasta-
mis tuli mulle meeldivaks üllatuseks.)

Jät, Kui palju on Inglismaal üldse meie rah-
vast ja ^{eriti} ~~meie~~ noori? Kuusama palju oli ^{vastajaid} Austraaliast.

2. Kui palju on meil momendil noori 12.-18.